

IV.

Кой бѣ Стефанъ Караджа и какво знаемъ ние за този достоенъ български синъ?

Великото време въ което той се руди, радна и живѣ не съхрани лѣтописци и биографи, за да могатъ да оставатъ за поколѣннията ония страници, отъ които подрастващитѣ да прочетатъ словата, гдето е възкресенъ и описанъ цѣлиятъ величавъ образъ и животъ на героичния войвода, станалъ за цѣлия народъ и за духовнитѣ му избранници символъ и знаме на самоотверженостъ, величие и подвигъ отъ епохата на борцитѣ за народностна свобода.

Като споменемъ иначе пълната съ подробни описания за биткитѣ презъ 1868 година на четата на Стефанъ Караджа и Хаджи Димитъръ, — книга на Захари Стояновъ: „Четитѣ въ България“ (1867 — 1868), гдето образътъ на Стефанъ Караджа е живо възсздаденъ, такъвъ, какъвто е билъ презъ днитѣ на кървавитѣ битки на четата съ турцитѣ отъ Вардимъ при Свищовъ, презъ Канлъ-дере до пътя на страшната бесилка, много малко или почти недостатъчно е онова, което имаме публикувано за този изключителенъ българинъ и великъ български войвода.